

ІІ ВЕЛИЧНІСТЬ ГРА

КОНКУРС ЕРУДИТІВ «У СВІТІ МИСТЕЦТВА» (позакласний захід для учнів 5—7-х класів)

— І. М. Маторкіна, учитель образотворчого мистецтва та художньої культури, Черняхівська ЗОШ І—ІІІ ст., Кагарлицький р-н, Київська обл.

Мета: зацікавити школярів предметом «Образотворче мистецтво»; стимулювати інтерес до творчості; виховувати естетичні смаки, любов до мистецтва.

Обладнання: ТЗН; аудіозаписи музичного супроводу; маркери; аркуші ватману; фото, що ілюструють різні види мистецтв; конверти з літерами, з яких потрібно скласти слова «графіка», «живопис», «скульптура», «архітектура»; конверти з фрагментами репродукцій відомих картин; аркуші з кросвордами.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Учитель. Дорогі учні, вітаємо вас на нашому святі! У конкурсі ерудитів беруть участь команди учнів 5, 6 та 7-х класів, які мають продемонструвати свої знання з образотворчого мистецтва, кмітливості, фантазії та вміння злагоджено працювати в команді.

Привітаймо поважне журі, яке визначить переможців сьогоднішнього змагання. У складі журі — наші вчителі та учні старших класів.

Отже, ми вирушаємо в світ мистецтва — чарівний світ краси, що з давніх-давен вабить людей. Мистецтво існує на землі вже майже сорок тисячоліть та є невід'ємною складовою життя, його одвічним супутником.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

I конкурс

Розминка

1. Дайте стисле визначення мистецтва. (*Мистецтво — це відображення природи, життя людей у художніх образах.*)
2. Які види мистецтв ви знаєте?
3. Розгляньте зображення (фото, що ілюструють різні види мистецтв). Які види мистецтв вони ілюструють?

«Чарівна скринька»

Кожна команда по черзі витягує номер запитання (від 1 до 12), на яке має дати відповідь. За пра-

вильну відповідь нараховують 1 бал. Команда має право лише на одну відповідь. Час для обговорення відповіді на запитання — 20 секунд. Гра триває, доки не буде вичерпано всі запитання.

1. Російською мовою це звучить так: «Каждый охотник желает знать, где сидит фазан». Назвіть це одним словом. (*Веселка.*)
2. Які пензлі використовують для акварельних фарб? (*Виготовлені з волосу білки, колонка, соболя.*)
3. Як називається морський пейзаж? (*Марина.*)
4. Доцільне поєднання та взаємозв'язок елементів у картині. (*Композиція.*)
5. Композиція з кольорового скла або іншого матеріалу, що пропускає світло. (*Вітраж.*)
6. Відомо, що пензлі художників мають номери. Який є найтоншим? (*№ 1.*)
7. Що таке темпера? (*Фарба.*)
8. Прилад, що підтримує полотно під час роботи художника. (*Мольберт.*)
9. Українською мовою це — «мертва природа», а французькою? (*Натюрморт.*)
10. Дощечка для змішування фарб. (*Палітра.*)
11. На якому матеріалі частіше малюють олійними фарбами? (*На полотні.*)
12. Перш ніж створити велику картину, малюють маленьку. Як її називають? (*Ескіз.*)

Журі підбиває підсумки конкурсу.

II конкурс «Складіть слово»

Команди отримують конверти з літерами, з яких потрібно скласти чотири слова — назви видів образотворчого мистецтва (*графіка, живопис, скульптура, архітектура*). Час на виконання завдання — 1 хвилина. За кожне правильне слово команда отримує 1 бал.

Журі підбиває підсумки конкурсу.

III конкурс «Малюнок на скелі»

Учитель. Ще первісні люди милувалися красою навколишнього світу й відображали її в малюнках, скульптурі, різьбленні по дереву, кістці, каменю. У печерах мисливці різнокольоровими мінеральними фарбами (вохрою — природною

червоною фарбою різних відтінків — від жовтуватого до пурпурного, її компонентами є глина й сполуки заліза або марганцю) та сажею зображали різних звірів (коней, бізонів, мамонтів, оленів) і навіть якісь знаки.

Уявіть себе людиною кам'яної доби, яка хоче передати красу мамонта для нащадків, намалювавши малюнок у печері. Проте в печері темно...

Яким буде цей малюнок, зараз побачимо.

Дошки прикріплено три аркуші ватману. Кожна команда обирає художника, якому зав'язують очі хусткою та дають маркер. Художник має намалювати мамонта із заплученими очима за 3 хвилини. Максимальна оцінка — 3 бали.

Звучить легка музика. Учасники конкурсу малюють мамонта. Учитель продовжує розповідь про первісне мистецтво.

Перші мисливці вірили, що існує безпосередній зв'язок між живими тваринами та їхніми зображеннями. Отже, якщо людина мала владу над зображенням, то вона отримувала її і над живими тваринами. Щоб тварини не могли вирватися з-під влади людини, їх малювали у натуральну величину — у потаємних місцях, у найвіддаленіших залах печери, куди можна дістатися лише незручними коридорами. Ці малюнки вирізнялися майстерним виконанням: деякі бики стояли на місці, інші бігли чи кидалися на ворога, наставивши роги. Мамонти мирно паслися, щипаючи соковиту траву.

Людина відчувала свою перевагу над звіром у хитрості й винахідливості. Проте звір часто був сильнішим і краще озброєним від природи, тому людина поважала звіра та боялася його. Але зображуючи вражених зброєю, умираючих тварин, вона нібито віщувала й прославляла свою майбутню перемогу над ними.

Силу, велич, нібито й душу звіра, його красу в русі, у спокої передавали з надзвичайною майстерністю печерні живописці. У печерах, куди археологам часом було важко потрапити, знаходили іноді справжні музеї первісного живопису (наприклад, печера Ласко на півдні Франції).

Унікальні твори первісного мистецтва (речі, прикрашені візерунками; фігурки з глини; малюнки, виконані червоною фарбою на великих кістках мамонта; прикраси з кістки й морських черепашок) знайшли в села Межиріч (Черкаська обл.) і Мізин (Чернігівська обл.). Вони свідчать про зародження декоративно-прикладного мистецтва на нашій території.

Учасники завершують свої роботи й презентують їх. Журі підбиває підсумки конкурсу.

IV конкурс «Загадковий»

Команди по черзі відгадують загадки, отримуючи за кожну правильну відповідь 1 бал.

1. Якщо бачиш — на картині
Намальована ріка
Чи то іній на ялинці,
Чи хмаринка здалека,
Чи засніжена рівнина,
Чи вузький провулок наш,
То, звичайно, ця картина
Називається... (пейзаж).
2. Якщо бачиш на картині
Чашку кави на столі
Чи калач на скатертині,
Чи троянду в кристалі,
Чи якусь красиву вазу,
Чи смачний великий торт,
А хоч всі предмети зразу,
Знай, це буде... (натюрморт).
3. Якщо бачиш, що з картини
Ніби дивиться на нас
Принц в одязі старовинній
Чи сучасний верхолаз,
Льотчик, вчений, балерина,
Так і знай, що ця картина
Називається... (портрет).
4. Якщо художник зобразив
Лицарів, що у поході,
Або війни чи стихію,
Що колись була в природі,
Чи принцес і королів,
Воїнів з мечем незвичним,
Жанр цей зветься... (історичним).
5. Смуток, радість і любов —
Художник все відображає,
І красу людей у праці
Він чудово розкриває.
Все, що діється довкіл,
Відтворить завжди готовий.
Ці роботи потрапляють в жанр,
Що зветься... (побутовий).
6. Ось ти бачиш на картині:
Вовк з вовчицею сидять,
Лев — цар звірів — у савані
З левенятами лежать.
Бачиш іншого ти звіра,
Що зовсім нам є незвичний,
Як назвати жанр робіт цих?
Жанр цей... (аніمالістичний).

Журі підбиває підсумки конкурсу.

№ 100

II ВЕЛИЧІСТЬ ГРА

V конкурс «Увага, чорний ящик!»

- **Завдання для 5-го класу.** Це — найпростіший матеріал для виготовлення зображень в об'ємі, що ви використовуєте на уроках образотворчого мистецтва. Він може бути різних кольорів. Його застосовують для виготовлення малих скульптурних форм. (Пластлін.)
- **Завдання для 6-го класу.** Їх виготовляють із додаванням меду, але ніхто не їсть. Щойно вони закінчуються, художник їх знову поновлює. (Фарби медові.)
- **Завдання для 7-го класу.** Це — один із видів народного мініатюрного живопису, що легко вміщується в долоні людини. Протягом багатьох століть вона була атрибутом магичних дійств та обрядів. Сьогодні її використовують як оберег. Виготовляють на Великдень. (Пісанка.)

VI конкурс «Реставрація картини»

Учитель. Картину відомого художника було понівечено: її розрізали на частини. Ви маєте реставрувати її, склавши ціле з окремих фрагментів.

Команди отримують конверти з фрагментами репродукцій відомих картин (Леонардо да Вінчі «Джоконда», Рафаель «Сікстинська мадонна», Т. Шевченко «Катерина»), з яких складають ціле зображення. Максимальна оцінка — 3 бали.

Коментар учителя:

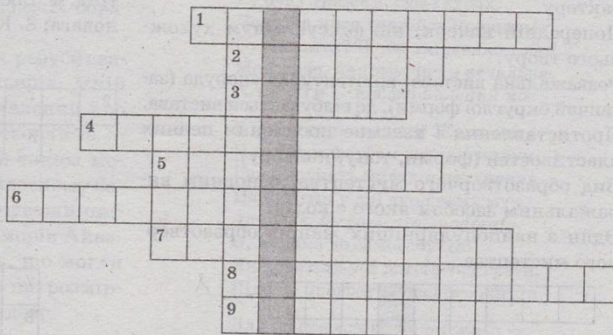
- Леонардо да Вінчі «Джоконда». До наших днів тривають дискусії про посмішку «Джоконди» Леонардо да Вінчі. Одні вбачають у ній схожість із автором, інші стверджують, що дружина флорентійського купця Джокондо Мона Ліза була при надії й тому на картині ми бачимо загадкову посмішку жінки, яка посміхається своїй майбутній дитині.
- Рафаель «Сікстинська мадонна». Перед нами — безсмертне творіння Рафаеля. На щастя, викрадено й понівечено було лише копію. Справжній твір експонується в Дрезденській картинній галереї.
- Т. Шевченко «Катерина». Ми знаємо, що Тарас Григорович Шевченко був не тільки видатним поетом, просвітителем, але й талановитим художником. Він ілюстрував свої твори, писав автопортрети, портрети видатних людей та простих селян.

VII конкурс «Розв'яжіть кросворд»

За правильно розгаданий кросворд команди отримують по 10 балів.

Кросворд 1

Розв'язавши кросворд, дізнаєтеся назву того, що виникло й сформувалося у процесі еволюції та є засобом задоволення людських потреб.

1. Побудова художнього твору; взаємне розташування окремих частин твору, організація їх у гармонійну цілісність.
2. Вид графічної техніки, площинне однотонне зображення фігур і предметів.
3. Попередній начерк, що фіксує задум художнього твору.
4. Зображення рекламного та агітаційного характеру.
5. Дзеркальне відображення частин одного цілого по обидва боки від центра або осі симетрії.
6. Узагальнення, спрощення зображення предмета, фігури в певному стилі.
7. Знак, що відображає найважливіші риси об'єкта, предмета чи явища, на які він указує, найчастіше у спрощеному вигляді.
8. Реалістичне відтворення себе на папері чи полотні, зазвичай — за допомогою дзеркала.
9. Один з найпопулярніших жанрів образотворчого мистецтва.

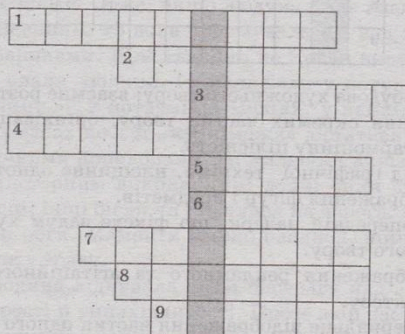
Відповіді: 1. Композиція; 2. Силует; 3. Ескіз; 4. Плакат; 5. Симетрія; 6. Стилїзація; 7. Піктограма; 8. Автопортрет; 9. Портрет.

Ключове слово: мистецтво.

Кросворд 2

Розв'язавши кросворд, дізнаєтеся назву того, що виникло й сформувалося у процесі еволюції та є засобом задоволення людських потреб.

1. Жанр образотворчого мистецтва, присвячений зображенню речей, що оточують людину в побутовому середовищі.
2. Художнє накреслення зображення літер абетки, знаків і цифр певної будови.
3. Вид графічної техніки, площинне однотонне зображення фігур і предметів.
4. Зображення рекламного та агітаційного характеру.
5. Попередній начерк, що фіксує задум художнього твору.
6. Розважальна вистава; архітектурна споруда (звичай округлої форми), де відбувається вистава.
7. Протиставлення і взаємне посилення певних властивостей (форми, тону, кольору).
8. Вид образотворчого мистецтва, основним виражальним засобом якого є колір.
9. Один з найпопулярніших жанрів образотворчого мистецтва.

Відповіді: 1. Натюрморт; 2. Шрифт; 3. Силует; 4. Плакат; 5. Ескіз; 6. Цирк; 7. Контраст; 8. Живопис; 9. Портрет.

Ключове слово: мистецтво.

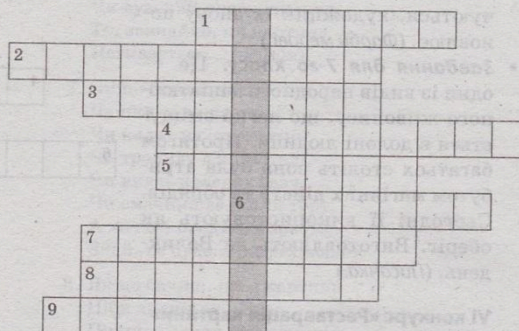
Кросворд 3

Розв'язавши кросворд, дізнаєтеся назву жанру образотворчого мистецтва, присвяченого зображенню речей, що оточують людину в побутовому середовищі.

1. Внутрішній-вигляд приміщення.
2. Узагальнення, спрощення зображення предмета, фігури в певному стилі.
3. Дзеркальне відображення частин одного цілого по обидва боки від центра або осі симетрії.
4. Вид книжкової графіки; малюнок, що розкриває та доповнює зміст літературного твору.
5. Один з найпопулярніших жанрів образотворчого мистецтва.

6. Одна з технік монументального живопису.
7. Стан форми, за якого всі елементи композиції збалансовані між собою.
8. Протиставлення та взаємне посилення певних властивостей (форми, тону, кольору).
9. Вид графічної техніки, площинне однотонне зображення фігур і предметів.

Відповіді: 1. Інтер'єр; 2. Стилiзація; 3. Симетрія; 4. Ілюстрація; 5. Портрет; 6. Мозаїка; 7. Рівновага; 8. Контраст; 9. Силует.

Ключове слово: натюрморт.

Підбиття підсумків конкурсу

Оголошення переможців

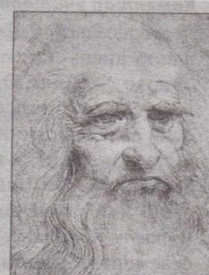
Заключне слово вчителя

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ 2017 РОКУ

15 квітня виповнюється 565 років від дня народження геніального живописця, однієї з найвизначніших постатей епохи Відродження — Леонардо да Вінчі (Леонардо ді сер П'єро да Вінчі; 15.04.1452—02.05.1519).

Леонардо да Вінчі належить до унікальних людей нашої планети. Він зажив слави не тільки як видатний італійський художник і скульптор, але й як учений, дослідник, інженер, хімік, анатом, ботанік, філософ, музикант, письменник і поет. Твори й відкриття да Вінчі випередили час не на одну епоху.

■ Імовірний автопортрет Леонардо да Вінчі. Бл. 1510—1515